

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

Mé místo je tento svět

Hugo-David Wirth

Plzeň 2017

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Katedra výtvarného umění

**Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Socha a prostor**

Bakalářská práce

Mé místo je tento svět

Hugo-David Wirth

Vedoucí práce: Prof. Ak. soch. Jiří Beránek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

podpis autora

Poděkování:

Tímto bych chtěl poděkovat svým rodičům za psychickou podporu, kterou jsem po celou dobu vytváření potřeboval a za pomoc při samotné práci.

Děkuji svému profesoru Jiřímu Beránkovi za pedagogické vedení.

Dále děkuji mojí sestře Marianně Wirthové za korekturu psané části bakalářské práce. Dále děkuji své slečně Janě Vobořilové za podporu a korekturu.

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.	5
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.	7
3 CÍL PRÁCE.	8
4 PROCES PŘÍPRAVY.	9
5 PROCES TVORBY.	11
6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.	12
7 POPIS DÍLA.	13
8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.	14
9 SILNÉ STRÁNKY.	15
10 SLABÉ STRÁNKY.	15
11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.	16
12 RESUMÉ.	17
13 SEZNAM PŘÍLOH.	18

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

V mém dosavadním díle jsem zkoumal různé materiály a jejich působení na diváka. Ze všech materiálů je mi dřevo nejbližší.

Dřevo je materiál, se kterým pracuji již od mládí. Můj otec, velmi zručný člověk, mě často bral s sebou na chalupu, abych mu tam pomáhal štípat dříví. Také jsme spolu dělali projekty, jako například zastřešení kůlny nebo zvelebení podkrovní. Právě na chalupě jsem se naučil sekat sekou, zatloukat hřebíky a řezat pilou.

Se dřevem jako sochařským materiálem jsem pracoval už na základní umělecké škole, kde jsem poprvé vyřezával dlátem, které bylo, narozdíl od nástrojů u nás na chalupě, ostré. Pan učitel Růžička byl jeden z nejlepších pedagogů na této škole a dokázal nás pro práci nadchnout.

Kromě řezbářství jsem se začal zabývat různými kurzy kreslení, díky kterým jsem se mohl dostat na střední umělecké školy. Nakonec jsem si vybíral mezi prostorovou tvorbou a grafikou a nakonec jsem se rozhodl nastoupit na obor Umělecké Řezbářství na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze na Žižkově.

Během studií na střední škole jsem zdokonaloval svou technologickou stránku řezbářství. Na našem oboru jsme byli vedeni spíše k designu než konceptu díla. Naše práce tak postrádala individualitu a uměleckou hodnotu.

Jediné projekty, které by se daly považovat za umělecká díla, byly lavičky z plenérových zájezdů, které náš obor pořádal. Při tvoření laviček jsme měli více času k diskuzi s vyššími ročníky a také jsme se toho nejvíc naučili i o hodnotě naší práce. Bylo uspokojivé vidět, že z ohromné kulatiny, která byla ještě nedávno strom, dokáže skupina dětí s menší pomocí pedagoga vyiplat sochařské dílo.

Se skupinou spolužáků stále každoročně jezdíme na Moravu do Dobšic u Znojma, abychom si užili dva týdny rekreačního sochařství.

Dalším užitečným předmětem na naší škole byly dvoutýdenní praxe, které jsme měli možnost zvolit si u různých sochařů a restaurátorů. Moje první praxe byla

u pana restaurátora Bradny a skončila nezdarem – usnul jsem v autě, můj restaurátor z toho skoro dostal infarkt a vyhodil mě. Moje druhá praxe mi vydržela déle. Byl jsem zaměstnán u pana sochaře Čestmíra Sušky a zde jsem byl zasvěcen do práce s motorovou pilou a úhlovou bruskou. Tyto dva týdny v jeho ateliéru se mi velice líbily a utvrdily mě v mojí volbě oboru – sochařství.

Poslední přínos střední školy pro mojí dráhu sochaře, který stojí za zmínku, byly dějiny umění paní učitelky Jitky Severové, která nás často brala na výstavy a od které jsem se dozvěděl více o myšlenkách děl a o konceptu.

Moje nejoblíbenější díla, která jsem vytvořil na střední škole, jsou: lavičky Humr a Šnek, dvě masky jako pokus o primitivismus a loutka kostlivce.

Na vysoké škole jsem se začal zajímat o podstatu uměleckých děl. Pan profesor Beránek mě přijal do svého ateliéru a přinutil přemýšlet. Docílil toho tématy klauzurních prací, která s námi pak dlouze konzultoval a snažil se z nás dostat to nejlepší. Někdy bylo zadání až ničivě konkrétní a vymyslet na konkrétní zadání nekonkrétní a abstraktní dílo bylo velice těžké.

Na vysoké škole vznikly tyto klauzurní práce: Modla přítomnosti, Houpací kůň, Mísy chaosu (dualita – kontroverze), Továrna na mraky.

Dílo Mísy chaosu jsem vystavoval na výstavě Uražení a ponížení spolu s díly mých spolužáků. Bylo to pro mě přínosné, protože jsem se poprvé dozvěděl, jak se taková výstava připravuje a jak naložit s výstavním prostorem.

Právě u děl, která vznikla na vysoké škole, se začíná objevovat určitý koncept (rád bych se vzdálil od děl, která jsou moc konkrétní, chtěl bych se vyhnout kýči). Ještě na začátku studia na střední škole jsem si nedokázal představit, že vytvořím abstraktní dílo. Za svého studia jsem se k tomu ovšem přiblížil a doufám, že se ještě více přiblížím v budoucnu a otevřu si tím své obzory.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Téma "Mé místo je tento svět", jsem si zvolil, protože se nejvíce hodilo k myšlence, kterou jsem měl v konceptu již rozpracovanou. Když jsem začal s dílem na toto téma pracovat, koncept se pak dotvořil sám.

"Mé místo je tento svět", mě nutí přemýšlet o mém začlenění do tohoto světa a jak já působím na své okolí. Nejen jaké je mé místo v naší společnosti a zda na tom vůbec záleží, ale i jaké je mé místo v přírodě - tedy v tomto světě.

Pokouším se přemýšlet i nad údělem lidstva na zemi. Zkoumám, zda-li si vůbec skrze svou zvědavost lidé uvědomují své okolí a jeho vliv na naše duchovno.

Hledám odpovědi v jednoduchých pravdách. Některé každodenní rituály mě dělají šťastným, i když v nich není nic složitého. Ale jedna z mála věcí, co mě dokáže vytrhnout z radosti, je myšlenka na společnost, která očekává, že se ze mě stane její člen, který bude úředně fungovat a snažit se naplnit svou formální podobu na papíře. Tento přístup k člověku mě děsí, ale uvědomuji si, že jinak to nefunguje a pro mnoho lidí splňovat tyto právní povinnosti znamená dospět.

Na tématu se mi líbí, že v otázce se již odráží odpověď. Že dává možnost být zpracováno velmi jednoduše, ale i složitě a je jen na mně nalézt rovnováhu mezi myšlenkou a ztvárněním.

3. CÍL PRÁCE

Mým cílem je vytvořit linii schodů, která bude působit zajímavě a bude vybízet náhodného kolemjdoucího, aby se po nich, ze zvědavosti co ho čeká nahoře, vydal. Tím, že schody končí za horizontem kopce, není na vrchol vidět a zvědavost poutníka je udržována po celou cestu k vrcholu.

Pro diváka, kterému se schody zprvu zalíbily, ale očekával nějaké vyvrcholení, to může být, i přes krásný výhled, zklamání. Kopec je téměř pustý. Dílo ale spočívá v uvědomění si, že cesta může být důležitější než cíl.

Na kopci je klid a nutí diváka k tomu, aby se ponořil do svého nitra a sám přemýšlel nad tímto světem a proč se v něm octl. I tak jednoduchá věc jako jsou schody, které vedou na kopec, kde nic není, se může člověku zalíbit a v budoucnu se divákovi možná i zasteskne po této 90 metrů dlouhé, meditativní cestě, která člověka vyčerpá fyzicky, ale odvděčí se mu psychicky.

Je to takový vtíp o přehnaném očekávání, zklamání a následovném hledání nějakého jiného odškodnění, které se ihned nabídne ve formě vyhlídky.

Další z věcí, kterou jsem chtěl ukázat je, co dokáže samotný člověk s rázem krajiny. Pokud nebude pro diváka dílo dost duševně obohacující, tak pro mě určitě bylo. Ačkoliv byla práce nesmírně náročná a zdlouhavá, byla velmi uklidňující a doufám, že bude aspoň z části tak uklidňující pro diváka, který na schodech bude také trpět při své pouti na vrchol.

4 .PROCES PŘÍPRAVY

Jako první na řadě bylo zvolit si místo instalace. Volba to nebyla těžká, protože místo jsem zvolil takové, abych měl poblíž nějaké zázemí. Také muselo působit klidně a hezky a muselo být poblíž lokality, kde by se dal sehnat snadno materiál, který musel být dostupný pro traktor s vozíkem.

Kopec nad naší chalupou v obci Dvorce (okres Louny) splňoval všechny požadavky a navíc budu mít dílo vždy poruce, budu ho moci často navštěvovat a inspirovat se jím i dál.

Samotný úsek kopce jsem vybral podle dostupnosti materiálu – zvolil jsem kámen pro jeho pevnost, dostupnost a pro to, jak na diváka působí výsledné dílo (kamenné schody mohou znázorňovat něco velmi důležitého). Materiál jsem nabíral z mezí mezi poli, kam ho zemědělci naváží při hlubokých orbách pole. Tyto meze se nachází přibližně v radiu jednoho kilometru od místa instalace.

Na kopci jsem si zvolil pasáž, kde by mohla vést moje linie schodů tak, aby neprocházela stromy a vyústila na příjemném místě na vrcholu kopce.

Dále jsem vykácel menší porost jako jsou trnky, šípky a různé jiné pichlavé keříky, ale snažil jsem se odstranit pouze ty, které opravdu překážely. Chtěl jsem, aby příroda okolo schodů byla netknutá a schody tím získaly starobylý vzhled a pocit jisté neudržovanosti.

Na vrcholu kopce jsem zatloukl do země dřevěnou tyč, a na úpatí, kde měly schody začínat, jsem zatloukl druhou. Mezi těmito tyčemi jsem natáhl provázek a snažil se o to, aby se neopíral o různé zbylé keříky, které by mohly pokrývit provázkem tvořenou linii.

Přesně pod provázkem jsem zatloukal metr dlouhé kolíky v třímetrových rozestupech, abych získal šablonu pro stavbu, která nebude ovlivňovaná větrem a může vydržet po celý proces stavby. Provázek jsem poté odstranil, nebyla ho už totiž třeba.

Začal jsem procházet okolí a vyhlížet nejlepší kamenné kandidáty pro mé dílo. Zprvu jsem byl velice vybíravý, ale postupem času, když začaly nejlépe vypadající kameny docházet, spokojil jsem se i s šišatými a nepravidelnými šutráky. Vhodné kameny jsem tahal z různých křoví, vyprošťoval zpod ostatních kamenů a skládal na hromádky, aby byly lépe vidět kůli převozu. Tento proces trval několik víkendů.

Když jsem si připravil dost kamenů, začal jsem je postupně převážet traktorem s vozíkem na vrch kopce na místo, kde končily schody. Zde jsem kameny sundal z vozíku a vyskládal je podél linie tyčí. Když bylo podél linie dost kamenů, začal jsem se samotnou stavbou schodů.

5. PROCES TVORBY

Můj proces tvorby byl velice monotónní. Popíšu zde pouze techniku a nástroje, které jsem použil.

Schody jsem začal dělat na úpatí kopce. To bylo velmi důležité, protože každý další schod musí zatěžkat ten předchozí, aby byly schody pevné a schůdné.

Nástroje které jsem používal byly: krumpáč, lopata, zvláštní krumpáč na kořeny (byl zakoupen speciálně pro tuto příležitost) a palice. Při každém schodu jsem odkopal drny trávy pomocí krumpáčů, udělal hliněný schod a na ten jsem položil kámen, který jsem vypodložil hlínou a menšími kamínky, které jsem našel při kopání. Hliněný základ pro další schod jsem udělal na úrovni předchozího kamenného schodu a kameny jsem usazoval tak, aby překrývaly zadní hranu těch předchozích a tím je zatěžovaly a chránily je před vyvrácením.

Po celou dobu jsem se snažil střídat velmi dobře vypadající kameny s těmi, které nevypadaly tak dobře a pokoušel jsem se, aby nebyl spodní úsek schodů udělaný hezky a čistě a ten vrchní jen "dodělaný" ze zbytků. Proto jsem kameny distribuoval rovnoměrně po celé délce schodiště. Abych neplýtvá materiálem, používal jsem dva nebo tři menší kameny na jeden schod a ty velké jednotlivě. Na mírných úsecích bylo potřeba použít placaté kameny a na strmých částech kopce zase vyšší kameny. Do některých kamenů jsem musel trochu praštit palicí přes kus dřeva (abych kámen nezničil) aby se usadily lépe do hlíny a nekývaly se.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Kamenné schodiště v přímé linii vedoucí na vrch kopce – jedná se o "Site specific Land art".

Oblast odkud materiál pochází patří mezi významné geologické lokality. Tato lokalita je na rozmezí působení odlišných geologických jednotek včetně sekundárních procesů zvětrávání, což je zjílovatění. Pohoří se nachází v oblasti Podkrušnohorského zlomového prolomu, kde se kříží Podkrušnohorský zlom s Jáchymovským zlomem. Nejstarší částí podhoří, která vznikala ve svrchním eocénu v době před téměř třiceti osmi milióny lety, je tufy tvořená jihovýchodní část v okolí Dvůrců. Centrum sopečných erupcí, které daly za vznik tomuto kameni, je v Doupovských horách.

Hornina použita při výrobě schodů se nazývá tufit- je to vulkanická vyvřelina. Hornina je velmi pevná, ale dá se lámat.

(zdroj: lokality.geology.cz, wikipedia.org/wiki/doupovské_hory)

7. POPIS DÍLA

Dílo je situováno na místě, které je mi velmi blízké. Je to místo, kde rád relaxuji prací a ve stejném duchu byla vytvořena i tato bakalářská práce. Jedná se o přímou linii schodů, které vedou na kopec. Schody jsou z přírodního materiálu (kámen) a je okolo nich zanecháno vše, co jim nepřekáželo. Přál jsem si, aby dílo žádného diváka neuráželo. Na délku mají okolo devadesáti metrů a jejich průměrná šířka je osmdesát centimetrů. Podél schodů jsou tři stromy typické pro zdejší krajinu, dva pajasany a jedna planá třešeň, která na jaře hojně kvete a dodává schodům japonský ráz (naprosto neúmyslně).

Vegetace na kopci je velmi meditativní – rostou na něm (až na pár stromů) pouze křovinaté porosty, z nich je nejhojnější šípek a pak trnky, mezi keři roste dlouhá tráva a díky tomu, že zde roste málo stromů, je zde větrno. Na vrcholu kopce, který je rovný, fouká ještě víc a scenérie šípků a vysoké trávy, jak se kývá ve větru, je velmi příjemná.

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Dílo není pro diváka určeno pouze svým výsledným vzhledem, ale také procesem jeho tvorby, který pro mě byl velmi obohacující. Snažil jsem se dokázat, že těžkou prací se člověk může posunout někam dál v myšlení a postavit svoje myšlenky a provedení práce před svojí lenivost a nerozhodnost. Bylo zajímavé řešit problémy, které přišly s tak velkým projektem a ze začátku jsem se musel za svůj projekt postavit i před svými rodiči, kteří si mysleli, že je tento projekt v takovém časovém rozmezí téměř neproveditelný.

Dílo se staví jako alternativa proti prodejním výstavám, které často nutí autory k usměrnění jejich uměleckých vizí na úkor původní myšlenky, za účelem provize. Toto dílo je neprodejné, co se týče autorské stránky. Můj záměr nebyl propagovat sebe jako autora, ale ztvárněním uměleckého díla jakožto spojky mezi autorem a přírodou, upozornit na brutální sílu člověka a meditativní vliv přírody, což jsou dvě věci, které by si měl divák uvědomit při celkem náročné procházce na vrchol, kde ho nic nečeká.

9. SILNÉ STRÁNKY

Dílo funguje i bez popisu od autora. Již při vytváření se zastavilo pár lidí, kteří dokázali schody ocenit aniž by věděli něco o jeho konceptu. Místní ho přijali pozitivně ačkoliv si mysleli, že jsem blázen. Schody díky svému materiálu mohou vydržet i století a čím zarostlejší budou, tím mohou být zajímavější a časem se z nich může stát i artefakt, který bude poukazovat na mé uchvácení tímto místem.

10. SLABÉ STRÁNKY

Dílo nemusí každému připadat jako správné uchopení myšlenky, kterou jsem chtěl ztvárnit. Někteří diváci se mohou cítit podvedeni, že na kopci je nečeká nic monumentálního a někteří lidé by toho mohli zneužít a vytvořit zde vlastní objekt či stavbu a tím zničit myšlenku překvapení a meditace pouze pomocí přírody.

Dílo může přilákat výletníky, kteří zde budou zanechávat nepořádek a rušit místní klid. Kameny nejsou připevněné žádným pojidlem a než proroste narušená hlína trávou, mohou vypadnout a někdo by se mohl zranit. Kameny, které jsem si pro projekt vybíral, byly původně skryté mezi keři a pod mechem, nyní jsou obnažené a nějaký zahrádkář by si je mohl chtít odvézt a rozebrat tak dílo.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A) literatura

(k inspiraci)

1. DE SAINT-EXUPÉRY, Antoine. *Citadela*. Praha: Vyšehrad, 2011.
ISBN 978-80-7429-046-6.

2. KAVKA, Franz. *Proměna*. Praha: Nakladatelství Franze Kavky, 2013.
ISBN 978-80-86911-40-3.

3. BERÁNEK, Jiří. *Jiří Beránek*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2016.
ISBN 978-80-7454-556-6.

B) internetové zdroje

Dostupné z:

<<https://lokality.geology.cz>>

[cit. z 12.duben 2017].

Dostupné z :

<https://wikipedie.org/wiki/doupovské_hory>

[cit. z 12.duben 2017].

Dostupné z:

<<https://mapy.cz/letecka?x=13.3263993&y=50.2073123&z=19&source=ward&id=72>

53>

[cit. z 12.duben 2017].

12. RESUMÉ

The theme "Mé místo je tento svět", makes me think about my status in the society and this world and how I affect my surroundings. Not only how I understand my place in our culture and its meaning but my place in nature itself – my place in this world.

My artwork is placed at location very dear to me. It is at the place, where I love to relax by work – and in the same spirit I made my bachelor's work. My work is a straight line of stairs that goes all the way to the top of the hill. As a material I used hard stone. I did not want to insult anybody with this installation. Stairs are from natural material, besides that, I left all vegetation that wasn't standing in the way of stairs. The stairs are about ninety meters long and their average width is about eighty centimeters. Along the stairs there are three trees typical for this landscape, two ashes and one wild cherry that blossom in spring giving the stairs a very Japanese look (not intentionally).

Plants on the hill look very calm - except for a few trees there are only bushes, most common is hawthorn, then blackthorn, in between of the bushes there grows long grass that wiggles in the wind, there are almost no trees, so it is very windy up there. Top of the hill is flat so the wind there is much stronger, for me this scenario is very comforting and I hope for you too.

Art work that makes connection between artist and nature should alert on the brutal strength of man and comforting power of nature, visitor should acknowledge these two things during a rather difficult walk to the top, where nothing awaits him.

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

obrázek 1,2,3 ,4 - klauzurní práce z mého studia na vysoké škole
(*strana 19-20*)

Příloha 2

obrázek 5 - letecký pohled na krajinu (zdroj: Seznam.cz)
(*strana 21*)

Příloha 3

obrázek 5,6 ,7,8 – příprava materiálu k práci
(*strana 22-23*)

Příloha 4

obrázek 9,10,11,12,13,14,15– průběh práce
(*strana 24-26*)

Příloha 5

obrázek 16,17,18,19,20 – výsledná práce
(*strana 27-29*)

brázek 1 – klauzurní práce: modla přítomnosti

obrázek2 – klauzurní práce: houpací kůň

obrázek 3 – klauzurní práce: dualita kontroverze

obrázek 4 – klauzurní práce : továrna na mraky

*obrázek 5 – letecký pohled na krajinu
(zdroj: Seznam.cz)*

obrázek 6 – příprava materiálu k práci, navozené kameny

obrázek 7 – příprava materiálu, linie z tyčí

obrázek 8 – příprava materiálu, pohled na naši chalupu

obrázek 9 – příprava materiálu

obrázek 10 – průběh práce, 1. den práce

*obrázek 11 – průběh práce, pracující autor
(foto: Jana Vobořilová)*

obrázek 12 – průběh práce,

obrázek 13 – průběh práce

*obrázek 14 – průběh práce, pracoviště s autorem
(foto: Jana Vobořilová)*

*obrázek 15 – průběh práce, nářadí
(v pozadí kamenná lavička rodičů)*

obrázek 16 – výsledná práce, pohled z boku

obrázek 17 – výsledná práce

obrázek 18 – výsledná práce, střed schodů

obrázek 19 – výsledná práce, pohled zespoda

obrázek 20 – výsledná práce, pohled z protějšího kopce